

Våren 2016

Region Halland

Läkemedelskommittén

Producentobunden information för sjuksköterskor

Katarina Möller Fornander, LkH

Anton Hübner, LkH

Terapirekommendationer 2016

Nytt och Nyttigt!

www.regionhalland.se/terapirek

www.regionhalland.se/reklista

Agenda

- Mjukgörande medel
- Paracetamol, Emla, Insulin
- Bensår
- Läkemedelsförteckning i Pascal
- Inkontinens
- Biverkningsrapportering
- Ny dosleverantör
- Mage/tarm
- Miljö

Mjukgörande krämer

Recept till alla eller enbart atopiker?

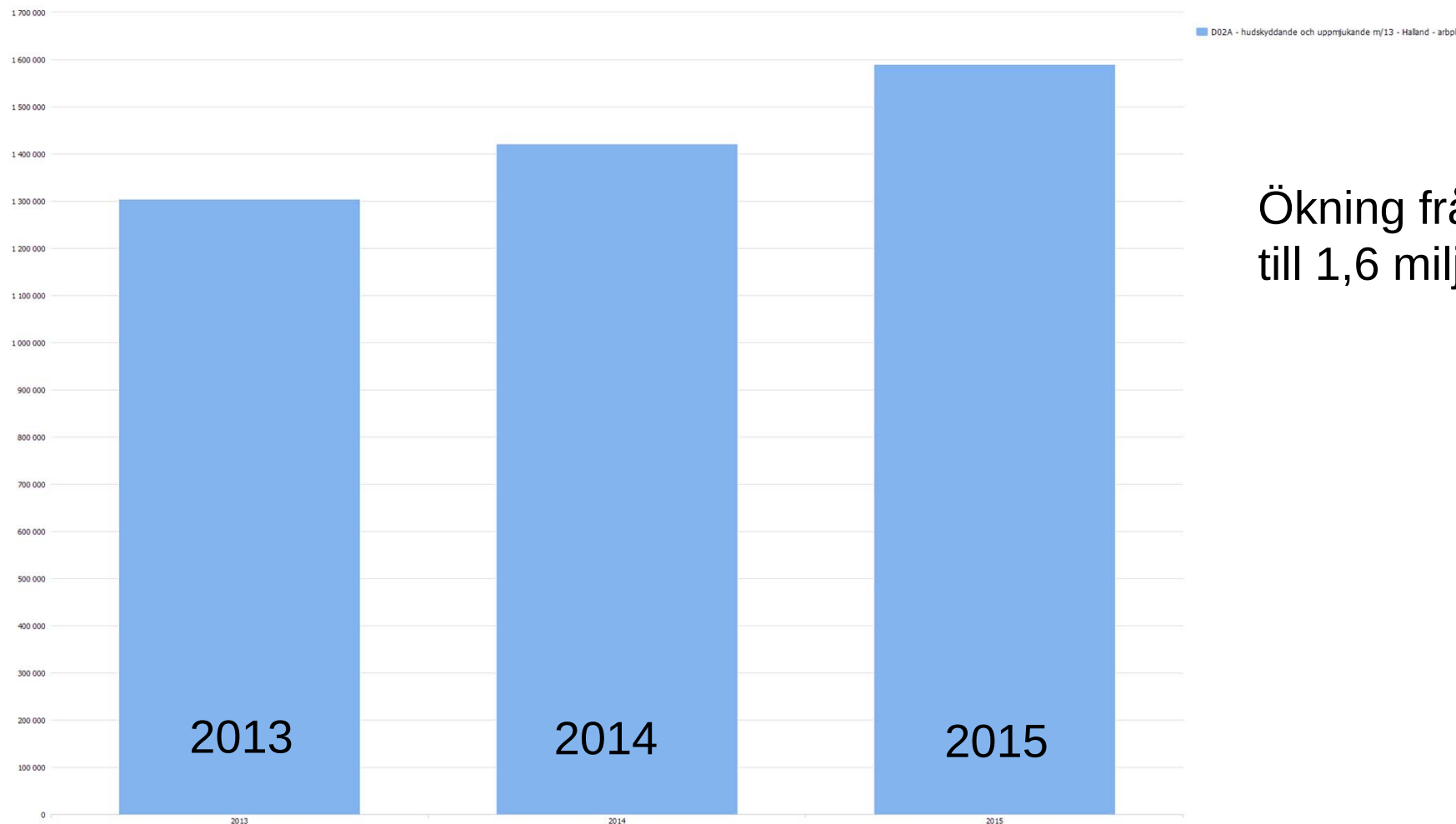
Hur förskriver vi?

Gratis läkemedel till alla barn upp till 18 år.

Hur påverkar det vår förskrivning?

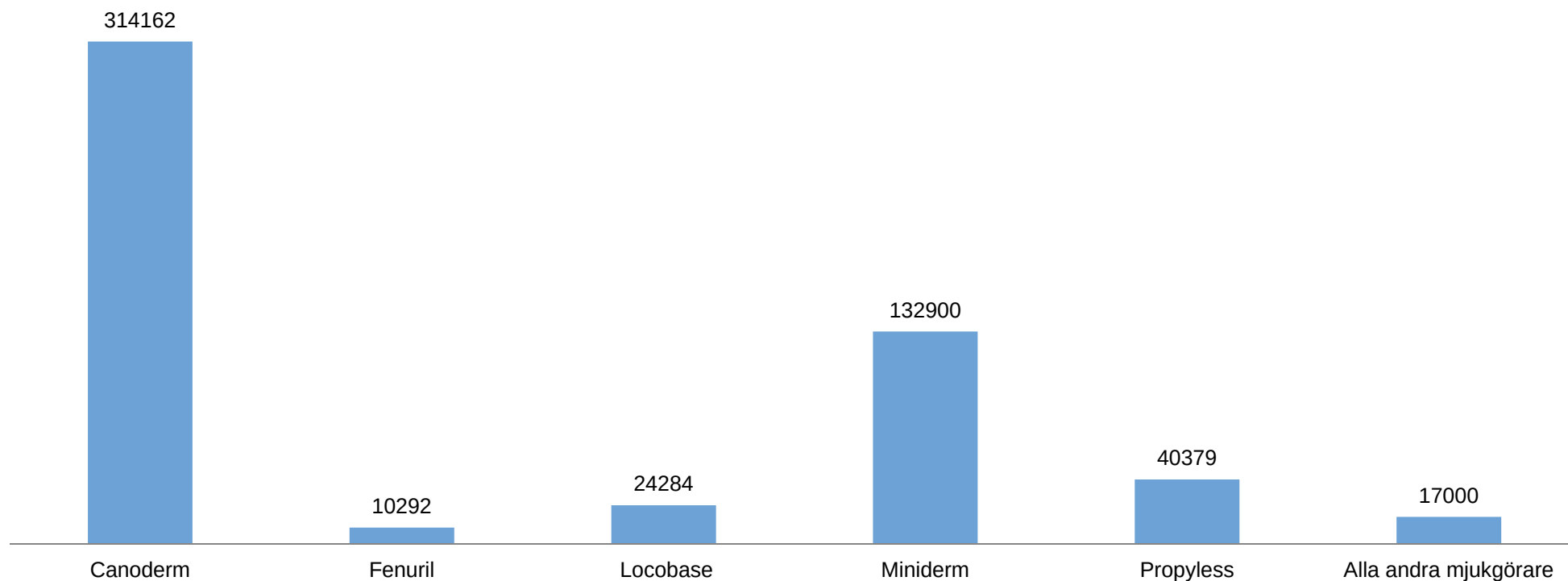
Förskrivning av uppmjukande medel av sjuksköterskor i Halland

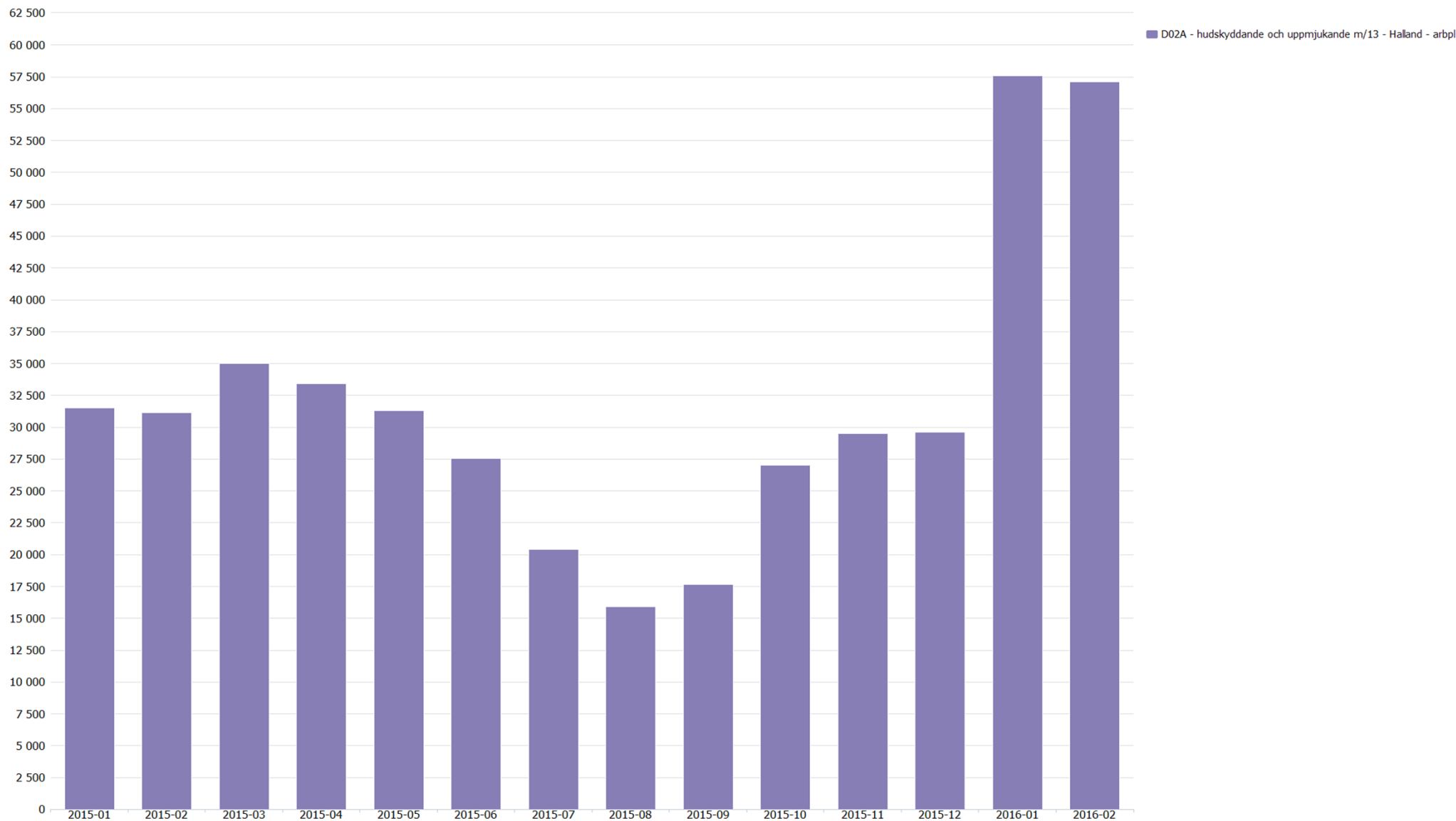
Ökning från 1,3 milj.kr
till 1,6 milj.kr på 2 år.

Förskrivning första kvartalet 2016 av sjuksköterskor i Halland

Mjukgörare (AUP exkl moms)

Förskrivning till barn (0-18 år) av sjuksköterskor i Halland

Hud – mjukgörande kräm

Canoderm - kräm **5% karbamid** och **22% fett**

100gr ej förmån

500gr burk **201:-** utan recept **289:-**

Propyless - propylenglykol 200 mg/g , **fett 9%**

Viss antimikrobiell effekt mot vissa bakterier och jästsvampar

100gr förmån **62:-** utan recept **65:-**

480gr burk förmån **195:-** utan recept **249:-**

Locobase LPL – mjölksyra och propylenglykol, **fetthalt 49%**

Indikation **Iktyos** eller torr **lokaliserad hyperkeratotisk hud.**

100gr ej förmån

480gr burk 266:-

Miniderm - kräm 20 % glycerol och 24 % fett.

100 gr	ej förmån	79:-
500 gr burk	203:50	utan recept 289:-

Minicare – kräm med glycerol och 60% fett

100 gr	119:-
--------	-------

Locobase – fetkräm, 70% fett,	100gr	49:-
Locobase repair – 63% fett,	100 gr	145:-

Decubal – kräm 38% fett,	250ml	99:-
Decubal repair kräm – 70% fett ,	100ml	119:-
Decubal lipid kräm – 70% fett,	200ml	99:-

Hur ser det ut i andra regioner?

Mjukgörare

Mjukgörande medel är en del av behandlingen vid flera typer av hudsjukdomar. **Västra Götalandsregionens riktlinje är att förskrivning med subvention av mjukgörare begränsas till medelsvårt-svårt atopiskt eksem och iktyos.**

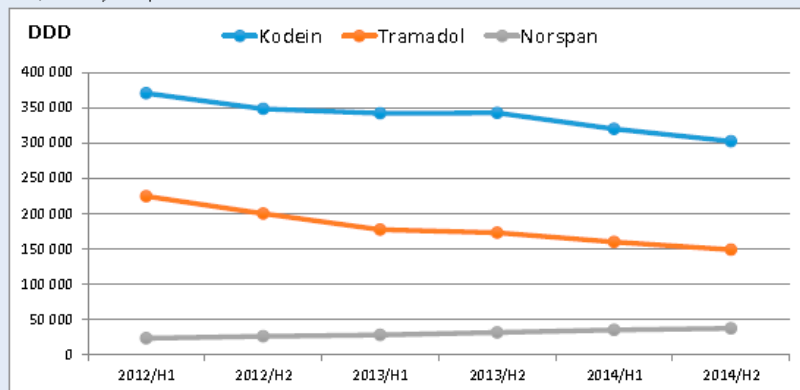
Även andra mjukgörare än de rekommenderade kan övervägas, då preparatens olika egenskaper kan påverka compliance och behandlingsresultat.

Miniderm är särskilt lämplig till barn då den sällan orsakar sveda. Decubal och Locobase kan vara alternativ.

Förskrivningen av paracetamol ökar i Halland – utvärdera behandlingen!

De senaste åren har förskrivningen i Halland av de svaga opioiderna kodein och tramadol minskat, och Norspan har ökat, vilket följer terapirekommendationerna.

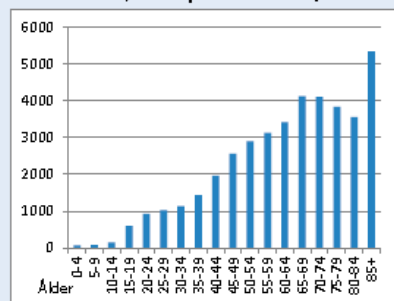
Tabell 1. IGilla: eHälsomyndigheten

Paracetamol är ett baspreparat vid nociceptiv smärta. För flera vårdavdelningar ligger nu paracetamol i topp av kostnaden för förskrivningen av olika läkemedel. I Halland 2012-2014 har antalet patienter som behandlats med paracetamol ökat med 10 % och DDD/1000 invånare har ökat med 15 %. Störst procentuell ökning av antal patienter var i åldersgruppen 25-29 år (+33 %) och 70-74 år (+17 %). För DDD var den procentuella ökningen störst i åldersgruppen 20-29 år (+49 %) och störst absolut ökning (antal DDD) var i åldersgruppen 70-74 år (+9997 DDD = +30 %).

2012-2014 ökade förskrivningen av Alvedon 665 mg långverkande tabletter i DDD med 119 % (mer än en fördubbling), samtidigt som övrig paracetamol minskat med 24 %.

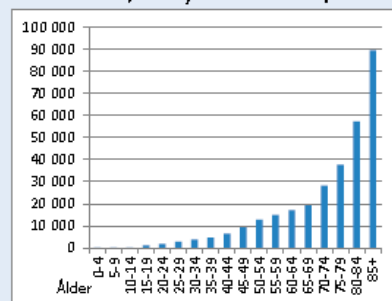
Alvedon 665 mg kan användas när kontinuerlig behandling med paracetamol behövs, 2 tabletter 3 gånger dagligen ger 4 gram paracetamol, vilket är den högsta rekommenderade dygnsdosen. Men till äldre bör dosen reduceras, 2-3 gram per dygn är ofta tillräckligt.

Paracetamol, antal patienter 2014

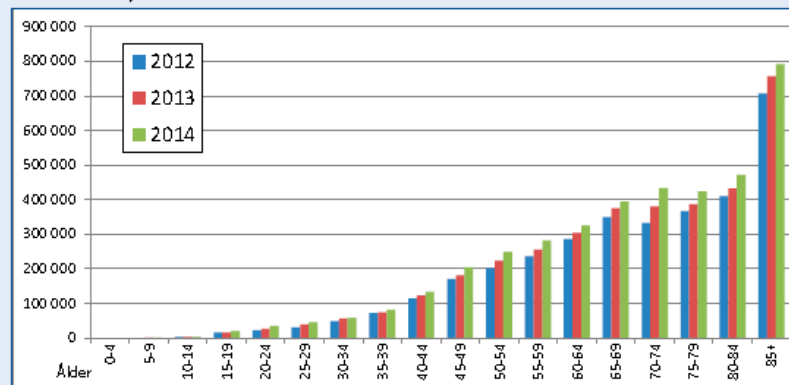
Tabell 2. IGilla: Socialstyrelsen

Paracetamol, DDD/1000 Inv. 2014

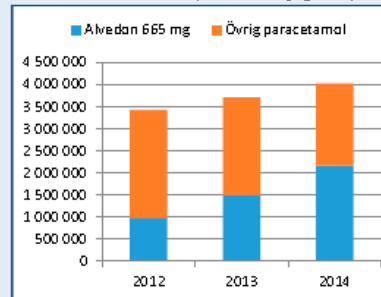
Tabell 3. IGilla: Socialstyrelsen

Paracetamol, DDD

Tabell 4. Källa: Socialstyrelsens statistikdatabas

Paracetamol, DDD (1 DDD = 3 gram)

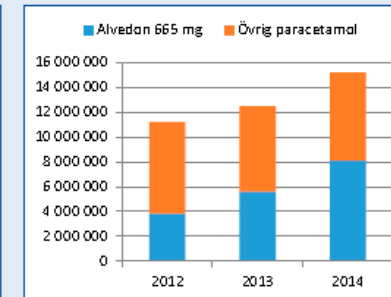
Tabell 5. IGilla: eHälsomyndigheten

Alvedon 665 mg är i nuläget billigare per DDD än vanliga 500 mg tabletter:

Burk 100 st	Pris	Pris/DDD
Alvedon 500 mg	65 kr	3,90
Alvedon 665 mg	83 kr	3,74

Källa: SIL Online

Paracetamol, kronor

Tabell 6. IGilla: eHälsomyndigheten

Sammanfattning

En ökande förskrivning av Alvedon 665 mg ligger bakom ökningen av den totala paracetamolförskrivningen. Fler patienter behandlas och med högre doser. Som för alla läkemedel är det viktigt att utvärdera effekten. Ompröva långtidsbehandling, överväg dosminskning och utsättningsförsök. För äldre rekommenderas högst 3 gram paracetamol per dygn.

Johan Bergström
Informationsläkare

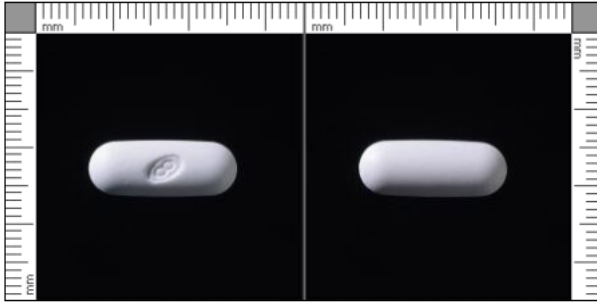
Depotformulering vs vanlig tablett

Alvedon®

Tablett med modifierad frisättning 665 mg

GlaxoSmithKline Consumer Healthcare

Tablett 1 Tablett 1 (tidigare)

utan skåra

Märkning 1:

Företagets beskrivning av tablett/kapseln:

Filmdragerade, vita, avlånga, märkta med "8", 19x7 mm

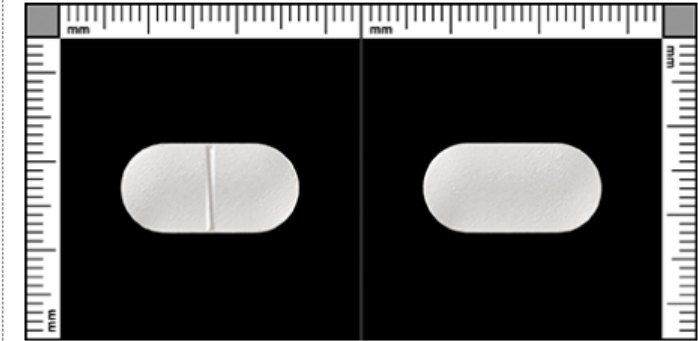
Delbarhetsinformation

Sväljes hela. Får inte delas. Får inte krossas.

Paracetamol Alternova

Filmdragerad tablett 1 g

Alternova

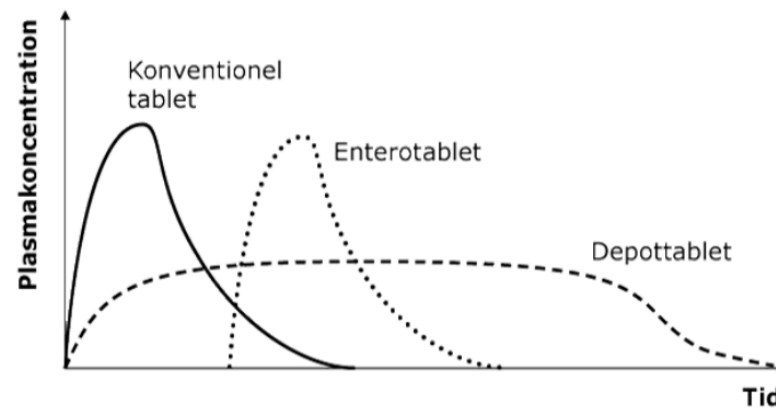
10,0 x 20,0 mm med delskåra

Företagets beskrivning av tablett/kapseln:

Kapselformad, bikonvex, vit filmdragerad tablett, 20 mm x 10 mm med brytskåra.

Delbarhetsinformation

Kan delas i två lika stora delar. Sväljs med ett glas vatten.

Olika verkningstid för Emla plåster?

Fråga: Finns det någon vetenskaplig evidens för att tiden till effekt av Emla plåster skulle skilja sig mellan olika hudtyper?

Bakgrund: En fråga som ursprungligen kommer från en barnläkare angående Emla plåster till barn med färgad hud. Enligt en del lokala PM skulle tiden till effekt vara längre (2 h istället för 1 h) hos dessa barn.

Frågan skickades till LUPP (Läkemedelsupplysningen, Västra Götaland)

I produktresumén för såväl Emla plåster som kräm anges att Emla är lika effektivt oberoende av hudfärg-/hudens pigmentering (hudtyper 1-6). Graden av anestesi beror på applikationstid och dos.

Det fanns endast **en studie som var relevant**

Påvisade ingen skillnad olika hudtyper /pigmentering.

Vänd mig!

Rätt dos insulin?

Grumligt insulin (mixinsulin eller NPH insulin) ska blandas genom att vända insulinpennan upp och ner 10 gånger. Insulin som inte är grumligt behöver inte vändas.

Även om du kan detta, tänk på att lära ut ovanstående till andra som t.ex. hemtjänsten och anhöriga.

Bensår och infektion

Bensår som ej läker inom 6 veckor skall utredas och behandlas enligt gällande riktlinjer.

Viktigt med kompressionsbehandling vid venösa sår.

Infektionstecken: Nyttillkommen/förvärrad rodnad, svullnad, värmeökning runt såret.

Ev också ökad värk, lukt, mer vätskande.

Vid misstänkt lokal sårinfektion:

- Tätare omläggningar (var 1-3:e dag).
- Rengöring med ljummet vatten och debridering vid behov (icke-diabetiker).
- Diabetespatienter kan behöva remitteras.
- Om intensiv lokalbehandling inte haft effekt efter ca 14 dagar eller vid försämring kan antibiotika övervägas. Tag odling.

Bensår och infektion

Vid odling: Rengör såret ordentligt.
Tag från sårytan, i/nära sårkanten.

Positiv sårodling ej liktydig med att antibiotika ska sättas in.

OBS!

Antibiotikabehandling läker inte bensåret.

Tänk på att lära ut ovanstående till andra!

Bensår och infektion

Förstahandsmedel:

Heracillin 1g x 3 i 7 dagar

Vid pc allergi:

Klindamycin 300 mg x 3 i 7 dagar

Vid tecken på erysipelas: PcV 1g x 3
i 10 dagar (**vikt >90 kg dubbel dos**)

Vid pc allergi:

Klindamycin 300 mg x 3 i 10 dagar

Växt av **pseudomonas**:

Omslag med **Prontosan** sårsköljvätska eller **1%-ig ättiksyrelösning** under 10 minuter före omläggning.

Välj bakteriehämmande förband t ex **Iodosorb**, **silverförband** eller **Prontosangel**.

Regionen bekostar medicinska behandlingshjälpmedel

Rutiner och kostnader vid specialist-sårbehandling

Nu finns regler för hur sårbehandlingen hos patienter som lämnar sjukhuset ska bekostas. Reglerna gäller medicinska behandlingshjälpmedel **som ordinerats av specialistsjukvården** och som behövs för att fortsätta sårbehandlingen i patientens hem. Kostnaderna för dessa hjälpmedel ska belasta ett centralt konto inom Region Halland.

Behandlingarna är:

- ✓ silverförband vid bensår och trycksår
- ✓ negativ tryckbehandling
- ✓ intermittent kompression

Under den tid som patientens vårdenhet har behandlingsansvaret och patienten ordinerats behandling från mottagning efter vård på sjukhuset, **ej om ordination skett i primärvården**, ska fakturan för ovanstående behandlingshjälpmedlen skickas till:

Region Halland, Box 310, 737 26 Fagersta – Vid beställningen ska ett referensnummer, zzXXX004, uppges. **Detta skall skrivas på fakturan.**

Läkemedelsförteckningen i PASCAL

Dospatient

Läkemedel (0) Handelsvaror (0) **Uthämtat** TEST TEST TEST TEST

Mikaela Simulerad 19350109-6998 Stoptid för dispenserad ordination
2015-12-17 14:03 med första dosdag 2015-12-19 (lördag)

Markerar ändringar sedan 2015-12-07

Aktuella Förnya Sätt ut Makulera Beställ   Ordinationshandling version: 2 **Ny ordination**

Denna patient har inga aktuella ordinationer.

[Debug](#) | [Stäng av/sätt på animeringar](#) | [Simulera fel](#)

Icke Dospatient

Mikael Simulerad 19280113-9177 **Registrera som dospatient**

Åtkomst till uppgifter om uthämtade läkemedel (läkemedelsförteckningen)

Pascal erbjuder möjlighet att ta del av uppgifter om uthämtade läkemedel från Läkemedelsförteckningen. För detta krävs patientens samtycke. Klicka här för att registrera samtycke.

Registrera samtycke

Nytt dokument från 2015-09-11

Vem kan få utskrivet?

- Den som är fortlöpnade i behov av hjälpmedel
- Folkbokförd i Halland
- Bor i ordinärt eller särskilt boende

Sortiment: Ny upphandling pågår.

Inkontinens Barn

Föreligger ingen känd sjukdom eller handikapp förskrivs inga hjälpmedel till barn under 5 år.

Under 3år vid hormonell rubbning, tarmsjukdom och missbildningar, efter utredning. Den del som överstiger normalbehovet ca 5byten/dygn.

Barn 3år och äldre, medicinskt sjuka eller funktionshindrade, kan efter utredning/bedömning få dygnsbehovet utskrivet.

Inkontinenshjälpmedel forts

Barn

Barn 5 år och äldre med nattenures/sängvätning som är utredda kan få förskrivet underlägg/lakansskydd, fler- eller engångs.

Nattblöjor kan vid mycket speciella behov förskrivas efter barnuroterapeutens bedömning. **Andra hjälpmedel t.ex larm eller läkemedel skall prövas.**

Inkontinens forts

Vistelse i annat län

Förskrivaren, i hemlänet, förser brukaren så det räcker för hela vistelsen.

Om ytterligare inkontinenshjälpmedel behövs, kontaktas brukarens ordinarie förskrivare.

Uppföljning och utvärdering av förskrivna hjälpmedel skall ske kontinuerligt!

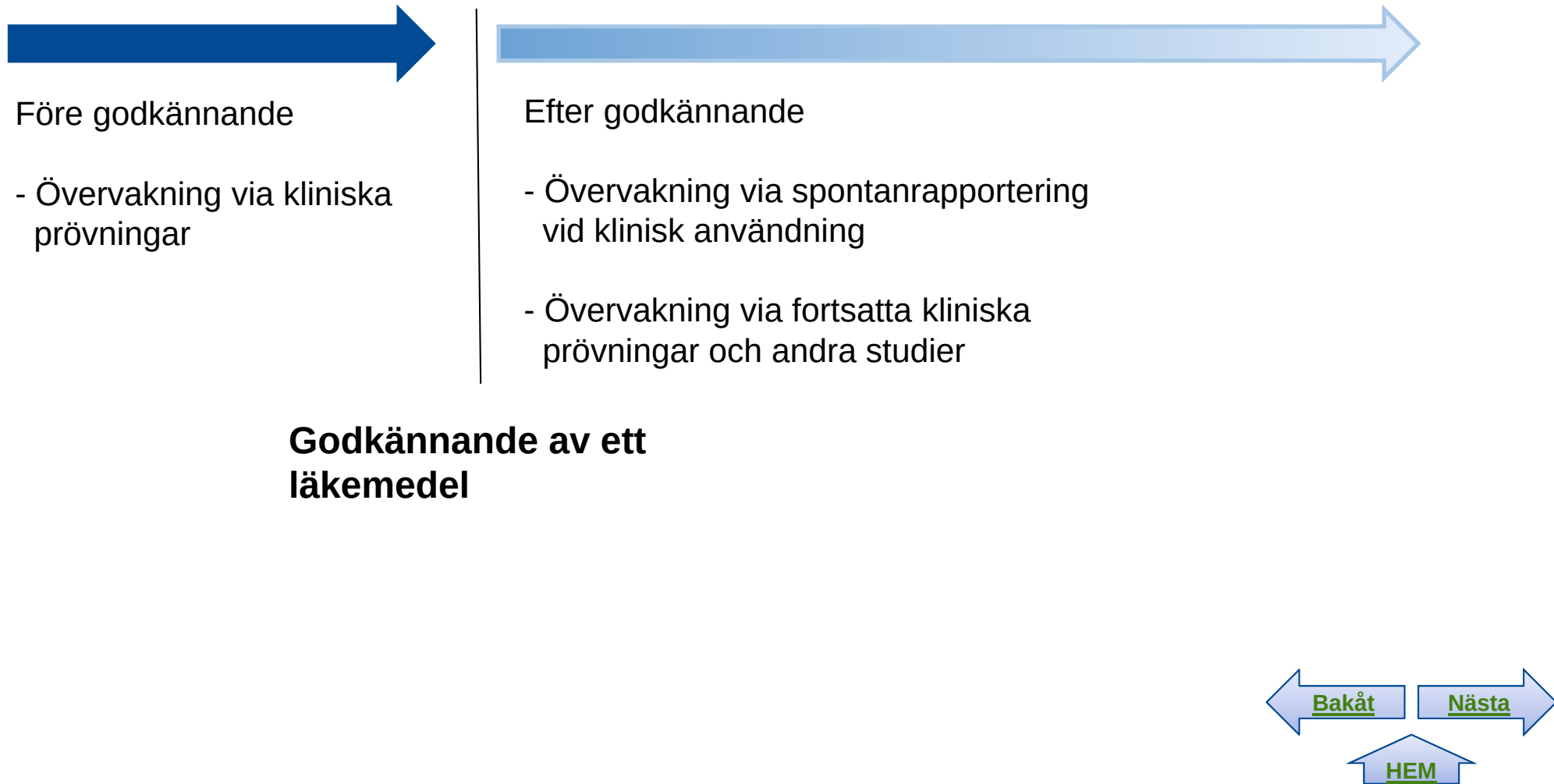
Biverkningsrapportering

Ett material för självstudier

Framtaget av Läkemedelsverket i samarbete med Regionala Centra i
Umeå, Stockholm, Linköping och Göteborg

Säkerhetsövervakning av läkemedel

Varför ska jag rapportera och vad leder det till?

Biverkningsrapportering leder till ökad kunskap om läkemedel och kan även leda till direkta åtgärder.

Förändrad nytta/riskbedömning

Uppdaterad produktinformation

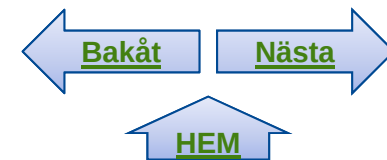
Begränsning av användningsområde

Kompletterande information till
hälso- och sjukvården, t.ex. i form
av nyhetsbrev eller brev till berörda
förskrivare om hantering av ny-
upptäckta risker

Indragning av läkemedel

Läs mer om exempel på åtgärder som föranletts av information från spontanrapportering av biverkningar.

Så här rapporte

I första hand ska du använda Läkemedelsverkets elektroniska rapporteringsformulär som nås via Läkemedelsverkets webbplats.

Rapportera här!

 E-tjänst sjukvårdspersonal

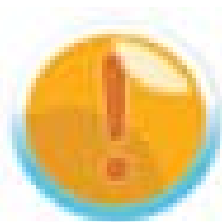
 E-tjänst patienter/konsumenter

Du kan även rapportera via post:

 Blankett för biverkningsrapport från Hälso- och sjukvården

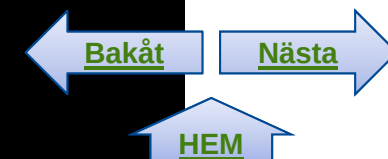
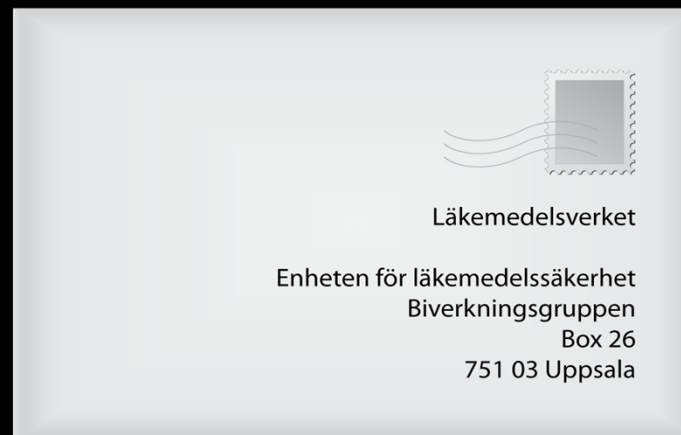
 Blankett för dig som är konsument och vill rapportera biverkningar

 Blankett för biverkningar på djur

Här hittar du allt du behöver veta om biverkningsrapportering:

www.lakemedelsverket.se/rapportera

De mest rapporterade läkemedlen för allvarliga biverkningsrapporter från hälso- och sjukvården 2014.

Läkemedelssubstans	Antal rapporter
warfarin	142
enalapril	92
rivaroxaban	80
infliximab	68
alendronsyra	68
vaccin mot influensa, renat antigen	61
paracetamol	56
metylfenidat	55
etanercept	46
oxazepam	43

De mest rapporterade läkemedlen för allvarliga biverkningsrapporter från konsumenter 2014

Läkemedelssubstans	Antal rapporter
vaccin mot influensa, renat antigen	25
levotyroxinnatrium	23
plastiskt intrauterint preventivmedel med gestagen	18
Simvastatin	17
metylfenidat	13
enalapril	9
vaccin mot fästingburen encefalit, inaktiverat helvirusvaccin	9

Allvarliga biverkningar

Sjukvården

Intoxikation

Angioödem

Dyspné

Yrsel

Illamående

Blödning cerebral

Hypersensitivitet

(överkänslighet, allergiska reaktioner)

Urtikaria

Kräkningar

Feber

Konsumenter

Yrsel

Trötthet

Dyspné

Huvudvärk

Oro

Illamående

Depression

Huvudvärk

Sömnsvärigheter

Buksmärta

Nedsatt känsel

Icke allvarliga biverkningar

Sjukvården

Klåda
Exantem (hudutslag)
Illamående
Feber
Huvudvärk
Urtikaria
Erytem
Yrsel
Problem vid generikautbyte
Diarré
Kräkningar

Konsumenter

Illamående
Yrsel
Trötthet
Buksmärta
Huvudvärk
Klåda
Diarré
Kräkningar
Hudutslag
Feber

Karin 77 år

Karin behandlas med fentanylplåster (50 ug/h) för svår ryggsmärta.

I samband med en semesterresa somnade hon i solen. På grund av den upphettade huden ökade förmodligen upptaget och därmed koncentrationen av fentanyl. Karin hamnade i koma. Efter sex timmar hittades hon och fördes i ambulans till sjukhus där hon fick upprepade doser av naloxon. Hon vårdades i respirator i två dygn. Karin fick kraftiga brännskador i huden som krävde sjukhusvård (se bild).

Dheansa B.

Kan detta vara en biverkning?

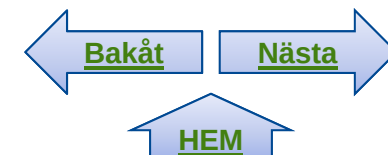
Kan detta vara en biverkning? Svar: JA

Information i produktresumén för fentanyl plåster:

"Patienter med feber/yttre värme:

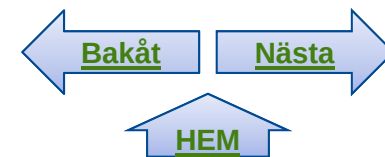
En farmakokinetisk modell tyder på att fentanylkoncentrationerna i serum kan öka med omkring en tredjedel om temperaturen i huden stiger till 40°C. Därför bör patienter som utvecklar feber observeras för opioidbiverkningar och dosen av fentanyldepotplåstret justeras vid behov. Det finns en risk för temperaturberoende ökningar av fentanylfrisättning från plåstret, vilket kan leda till möjlig överdosering och dödsfall."

Ska händelsen rapporteras som biverkning?

Ska händelsen rapporteras som biverkning? Svar: JA

Händelsen är en misstänkt allvarlig biverkning relaterad till fentanylbehandling i kombination med förhöjd temperatur och ska därför rapporteras.

Bertil 70 år

Bertil behandlades med rivastigmin plåster på grund av demens.

Aktuell medicinering:

rivastigmin plåster 9.5 mg/24h.

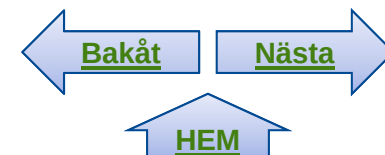
Han fick hjälp med sin medicinering av hemtjänsten.

Till följd av ett missförstånd applicerades 6 plåster på olika ställen samma dag. Dagen därpå fick han ytterligare 6 nya plåster.

Han blev illamående och kräktes och fick därefter förhöjt kreatinin och njursvikt.

Bertil avled. Dödsorsaken bedömdes vara njursvikt till följd av intorkning på grund av kräkningar.

Kan detta vara en biverkning?

**Kan detta vara en biverkning? Svar:
JA**

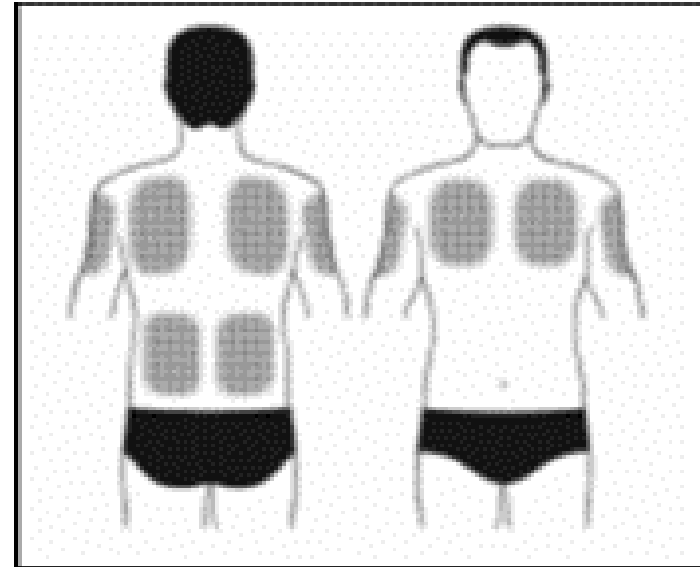
Information i produktresumén för
rivastigmin plåster:

Illamående, kräkningar – vanliga
biverkningar
Dehydrering – mindre vanlig

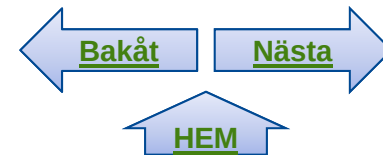
Den dåvarande bipackssedeln gjorde
det möjligt att missförstå doseringen.
Detta ledde till en överdos på grund av
felbehandling.

Ska detta rapporteras?

Otydlig bipackssedel kan leda till felbehandling

[Curr Drug Saf](#) 2012 Feb;7(1):30-2. A fatal outcome after unintentional overdosing of rivastigmine patches. [Lövborg H](#), [Jönsson Ak](#), [Hägg S](#).

Bertil 70 år

Ska detta rapporteras?

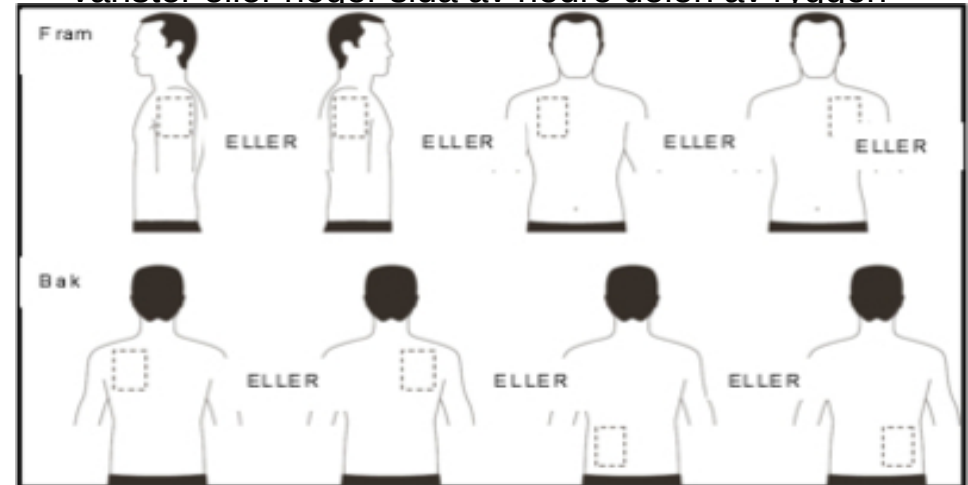
Svar: JA

Både överdos och felbehandling räknas som biverkning och ska därför rapporteras.

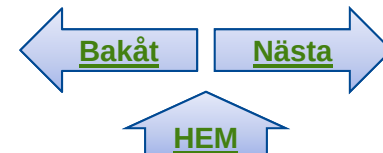
Som en konsekvens av att denna händelse rapporterades ändrades text och bild i bipacksedeln.

”Om du redan använder plåster, tar du bort det du har på dig innan du sätter på ett nytt. Om du har flera plåster samtidigt fästade på kroppen kan du få en alltför hög dos av läkemedlet, vilket potentiellt kan vara farligt. Fäst endast ett plåster per dag på endast ett av följande ställen som visas i följande diagram:

- vänster överarm eller höger överarm
- vänster eller höger sida av övre delen av bröstkorgen (undvik själva bröstet)
- vänster eller höger sida av övre delen av ryggen
- vänster eller höger sida av nedre delen av ryggen”

Källa: bipacksedel rivstigmin plåster

Ny dosleverantör från januari 2016

Hur fungerar det?

Frågor och svar på extranätet under Läkemedel

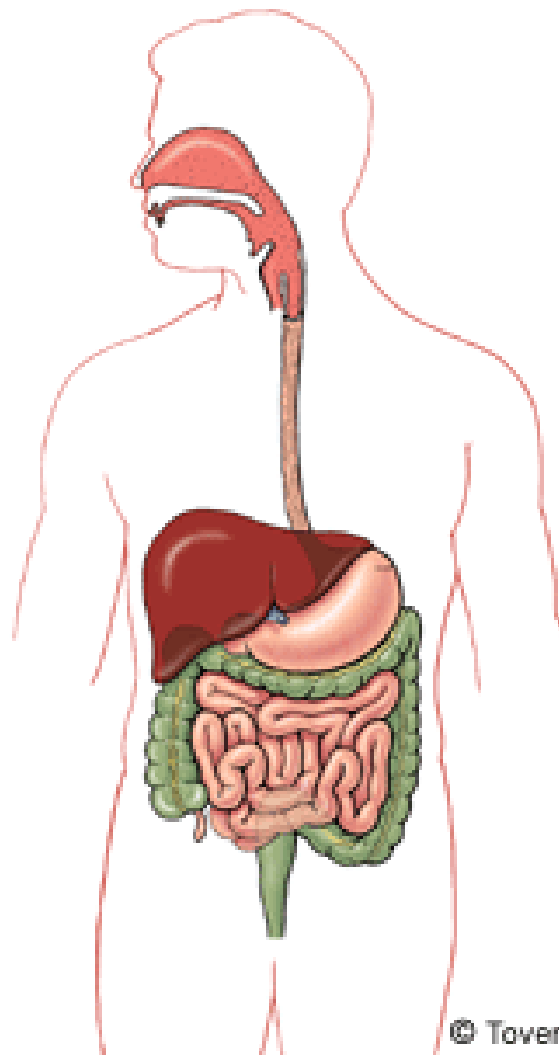
Kontaktuppgifter till Apoteket AB

Vid frågor eller vid utebliven leverans, kontakta
Apotekets kundservice

- för förskrivare och vårdpersonal: 0771-210 210
- för patienter och anhöriga: 0771-450 450

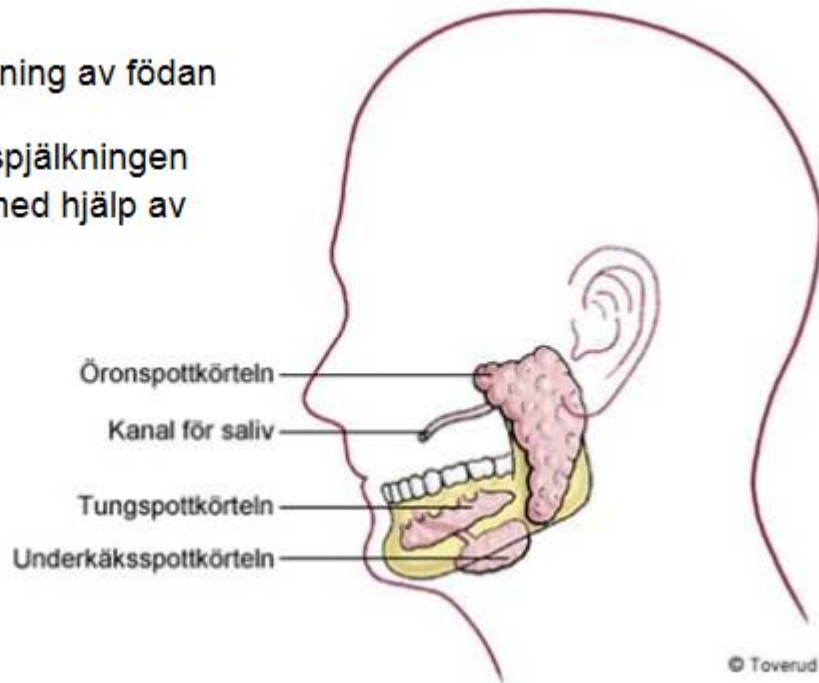

En resa genom mag-tarmkanalen

© Toverud

- Sönderdelning av födan
- Kolhydratspjälkningen påbörjas med hjälp av amylas

Orsaker till Munntorrhet

- Sjukdom (ex diabetes)
- Strålbehandling
- Stress
- Läkemedel (3:e vanligaste biverkan)

Mun och svalg

Hög kariesrisk i samband med muntorrhet

natriumfluorid

Dentan

lösning

Dentan →

sugtablett

Dentirol →

sugtablett

Fludent →

sugtablett

Fluorette

tuggummi

natriumfluorid/äppelsyra

Xerodent

sugtablett

Oral och peroral candidiasis

nystatin

Mycostatin

oral suspension

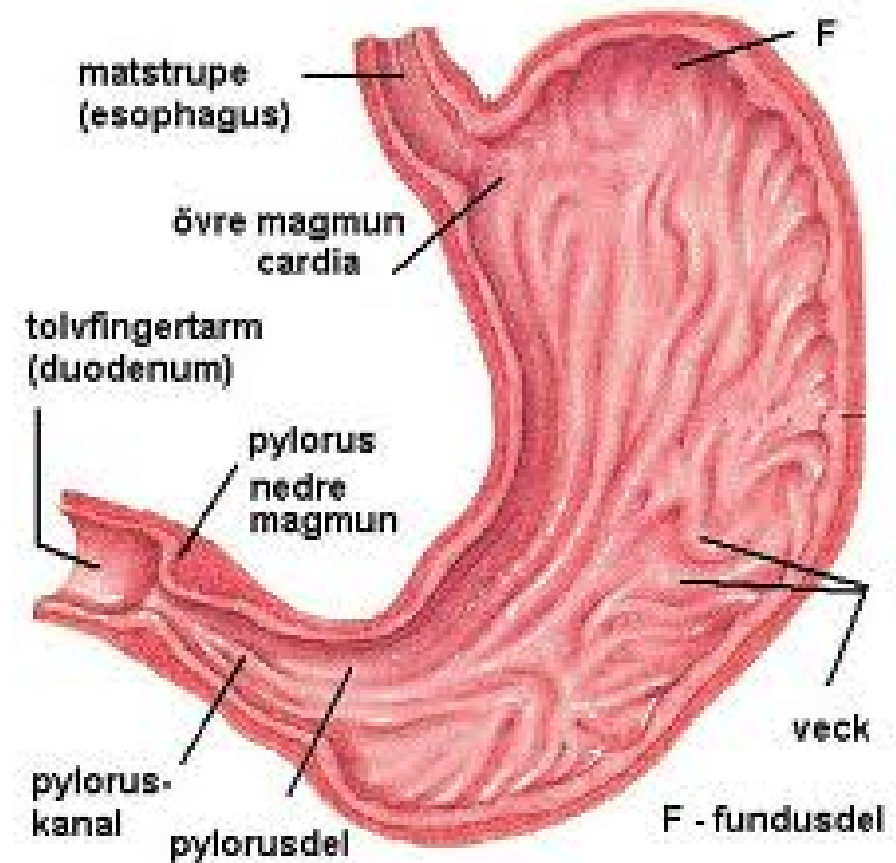
Recept

Magsäcken

Funktion

- Blanda, sönderdela maten
- Spjälka proteiner
- Desinficera
- Endokrin funktion

Mage och tarm

Symtomatisk tillfällig behandling vid epigastralgie och halsbränna

aluminium/magnesium	Novaluzid tuggtablett	Ej förmån
ranitidin	Ranitidin tablett, brustablett	Ej förmån
omeprazol	Omeprazol enterokapsel 20 mg	Max 28 tabletter

Symtomatisk behandling vid hiatusinsufficiens, sura uppstötningar och halsbränna

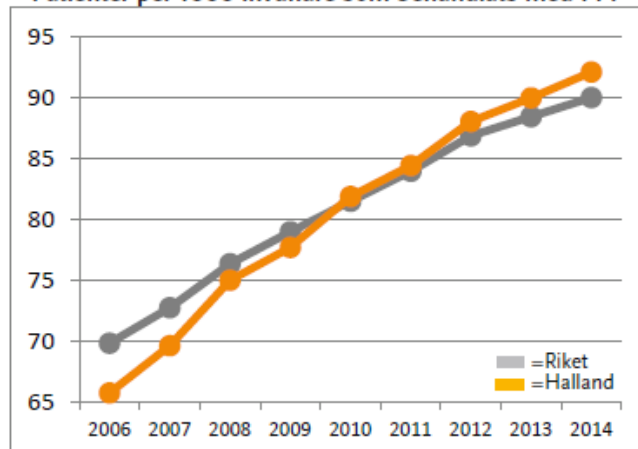
alginsyra	Gaviscon oral suspension, tuggtablett	Ej förmån
-----------	---	-----------

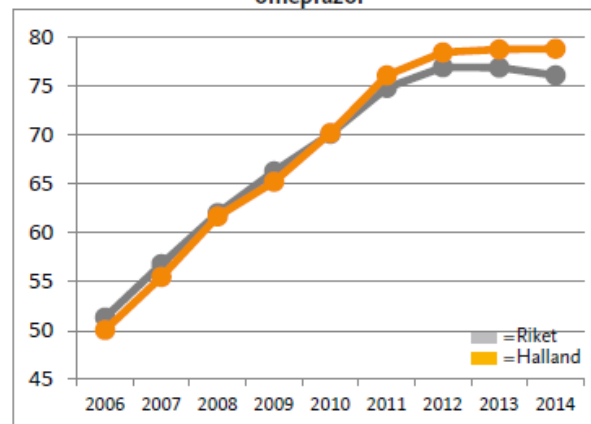
Syrahämmare ökar och ökar – behöver vi bry oss?

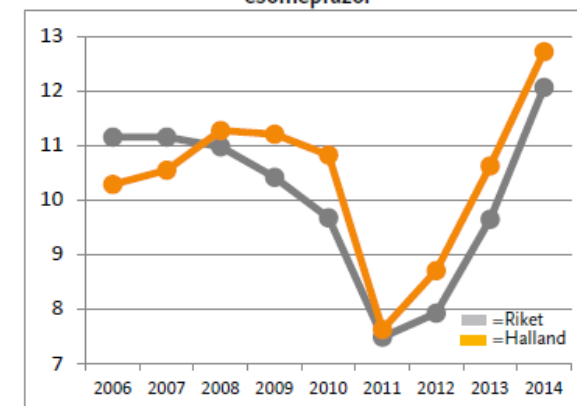
Patienter per 1000 invånare som behandlats med PPI

Patienter per 1000 invånare som behandlats med omeprazol

Patienter per 1000 invånare som behandlats med esomeprazol

Effekten av esomeprazol är likvärdig med omeprazol

Onödigt användande ökar risken för

- Interaktionsproblematik
- Akut och kronisk njursjukdom
- Hypomagnesemi
- Infektioner

terapiNytt

Information från Läkemedelskommittén Halland Nr 1 • 2016

Ur innehållet bl. a.
- Från ordöversikten
- För sjukvårdare
- Läkemedelsgenomgångar
- Drottningen i Halland

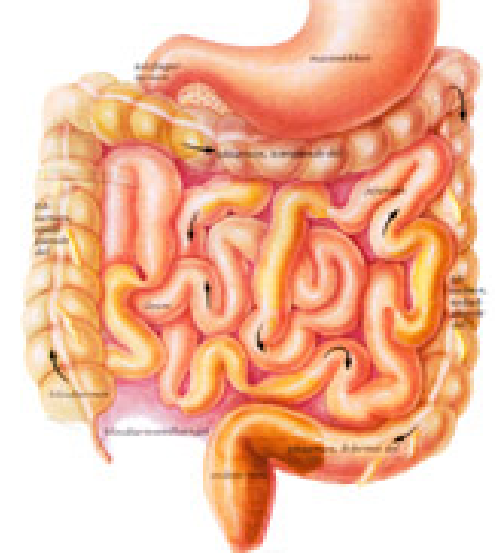
Rekommenderat utfasningsschema enligt FAS UT 3, sidan 137 i Terapirekommendationerna 2016:

- Steg 1:** Halv grunddos var dag eller hel grunddos varannan dag i fyra veckor.
- Steg 2:** Halv grunddos varannan dag eller hel grunddos var fjärde dag i fyra veckor.
- Steg 3:** Halv grunddos var fjärde dag i fyra veckor
- Steg 4:** Antacida (Novalucol/Novaluzid) vid behov i fyra veckor.

Sammanfattning

- Tänk på att alltid ompröva behandling med PPI vid receptförnyelse!
- Esomeprazol är inte rekommenderat i Halland.
- Avslutande av PPI-behandling kan medföra symptom av förhöjd syrasekretion (rebound), vilket patienten bör informeras om.
- Nedtrappning rekommenderas efter långtidsbehandling. Vid eventuella utsättningssymtom ges antacida.

Naturlig tarmfunktion

Tarminnehållet transporteras via magsäcken till tunntarm och tjocktarm med hjälp av muskelväggens peristaltika muskelrörelser.

Föda blandas med galla och näringsämnen absorberas i tunntarmen via mikrovilli

Tarmbakterier hjälper till med nedbrytning av näringsämnen och producerar bland annat vitaminer

I tjocktarmen tas vatten upp och koncentrerar tarminnehållet

När tarminnehållet når ändtarmen utlöses en tömmingsreflex

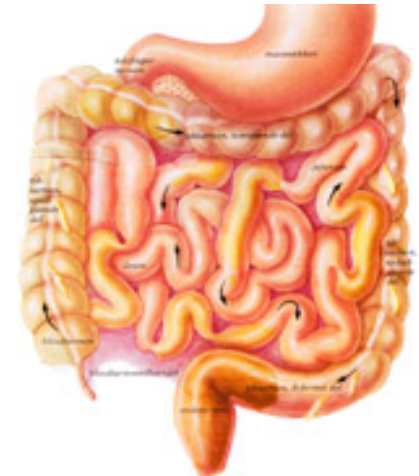
Förutsättningar för en välfungerande tarmtömning

Regelmässiga måltider och tömningar

Rikligt vätskeintag från mat och dryck (1,5 – 3 l)

Fiberrik kost

Motion

Vad är förstoppning?

Vid förstoppning har man problem med att få ut avföringen som antingen kan bero på långsam tarmpassage eller problem i tömningsreflexen

Symptom

Stor ansträngning och smärta vid tarmtömning

Hård eller klumpig avföring

Magesmärtor

Illamående

Nedsatt aptit

Hemorroider i ändtarmen

Trötthet

Bristol Stool Chart

Type 1		Separate hard lumps, like nuts (hard to pass)
Type 2		Sausage-shaped but lumpy
Type 3		Like a sausage but with cracks on its surface
Type 4		Like a sausage or snake, smooth and soft
Type 5		Soft blobs with clear-cut edges (passed easily)
Type 6		Fluffy pieces with ragged edges, a mushy stool
Type 7		Watery, no solid pieces. Entirely Liquid

Indelning

Primär (funktionell) förstoppning

- Idiopatisk
- Fel i motorik, tömningsreflex eller båda samtidigt

Sekundär förstoppning

- orsakad av underliggande sjukdom eller läkemedelsbehandling
- Exempel på läkemedel: Opiater, järnpreparat, antidepressiva, antiepileptika, antikolinerga läkemedel, diuretika, kalciumantagonister

Behandling med avföringsmedel

Mål: Lätta symtom och återupprätta normal tarmfunktion genom att öka tarmperistaltiken så att tarminnehållet passerar fortare och lättare genom tarmen.

- 1:a ☐ Bulk medel
- ☐ Osmotiskt verkande medel
- 2:a ☐ Tarmirriterande medel
- ☐ Klysma
- ☐ Mjukgörare
- ☐ Perifera opioidreceptorantagonister
- ☐ Motilitetsstimulerande medel
- ☐ «Nya avföringsmedel»

Bulkmedel

Fiber binder vatten

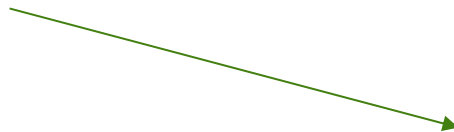
Minskad vattenresorption från tarm

Större volym av
tarminnehåll

Stimulerar peristaltiken

Mjukare tarminnehåll

Bättre tarmfunktion

Förstoppning

Förstahandsval
Bulkmedel

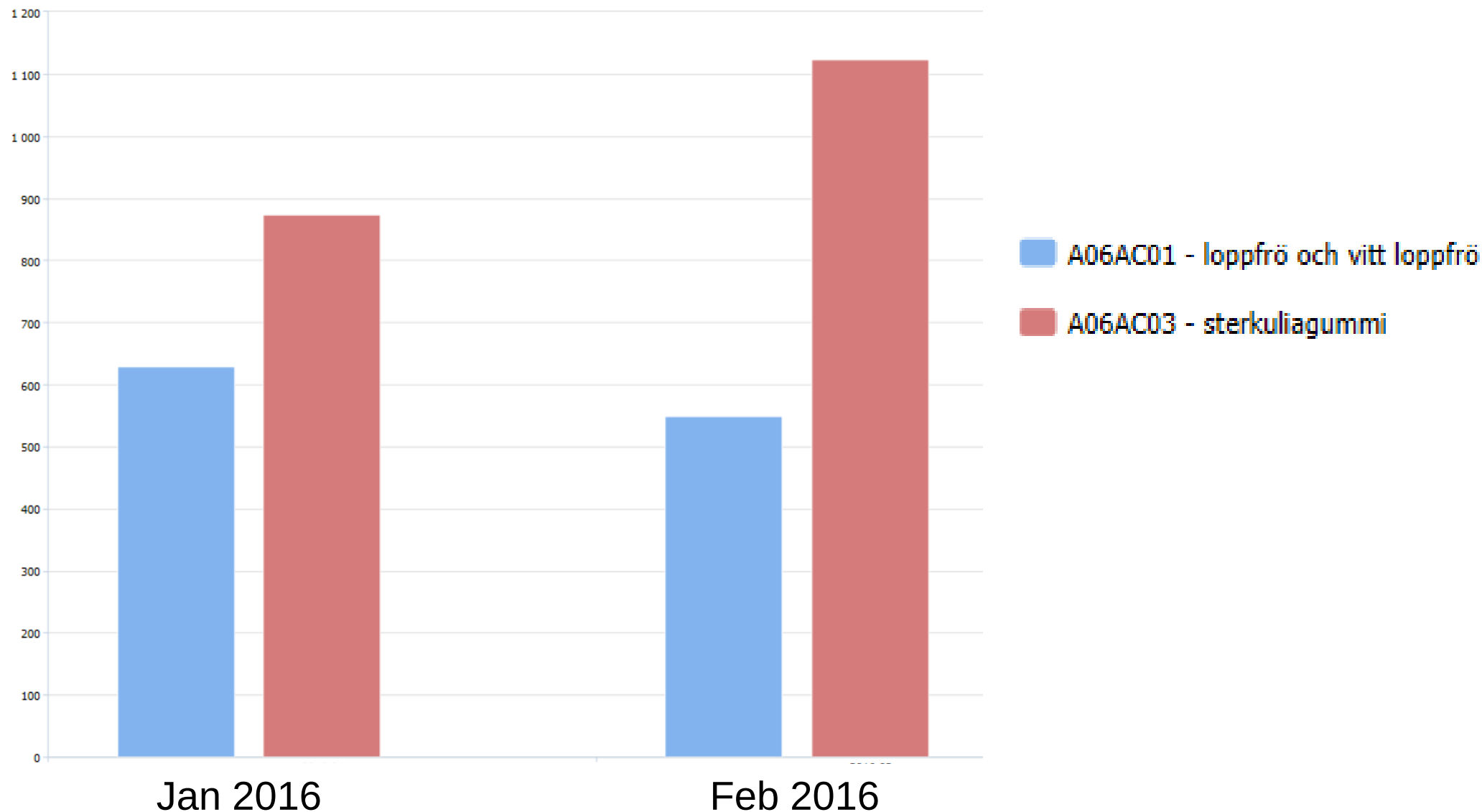
sterkuliagummi

Inolaxol
granulat, oralt pulver

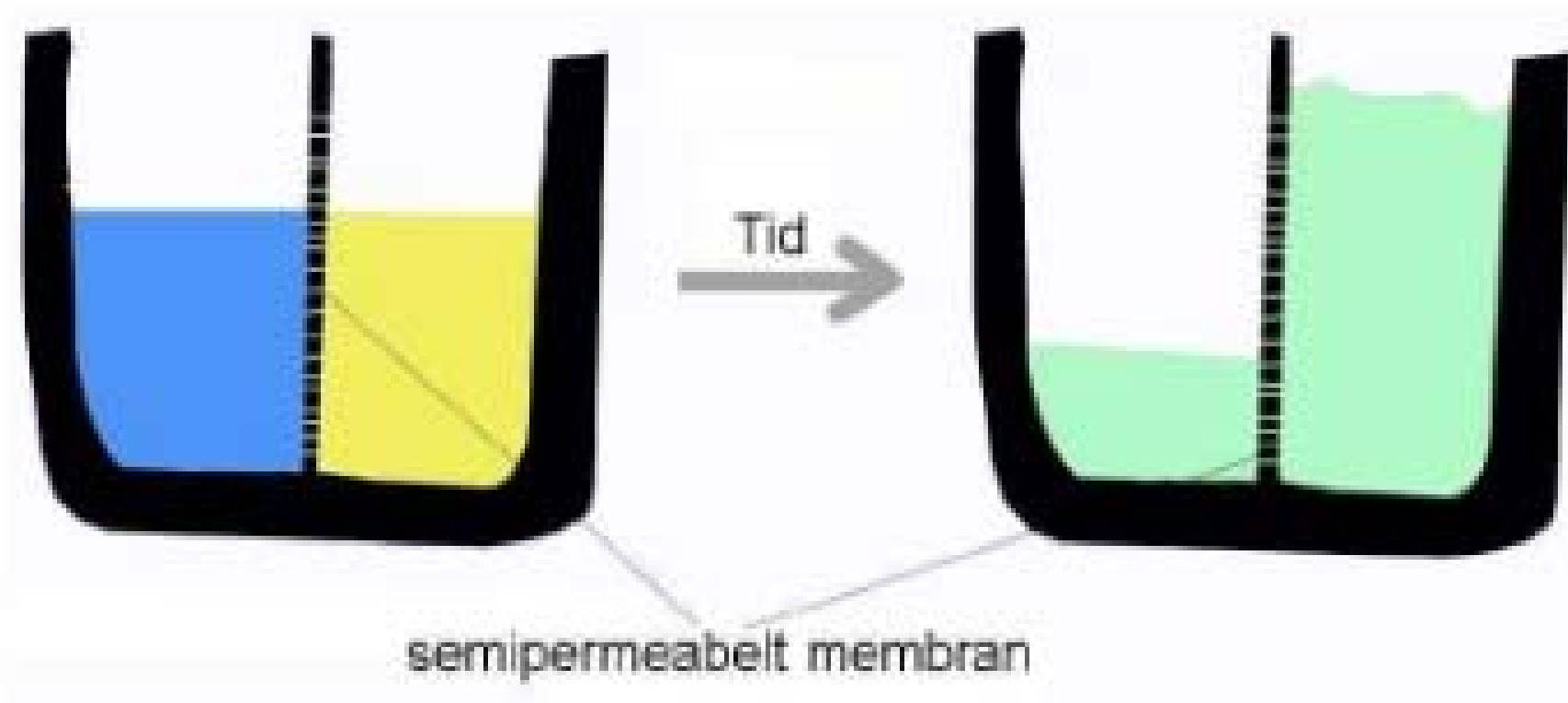

- ☐ **Indikation:** Förstoppning
- ☐ **Biverkningar:** Få biverkningar
- ☐ Sterkuliagummi (kostfiber)
- ☐ Ger ingen gasbildning
- ☐ Full effekt efter cirka 7 dagar med regelbunden användning.
- ☐ OBS: Dricka mycket för att undgå fiberklumpar!

Antal DDD förskrivet i Halland

Osmotiskt verkande medel

Osmotiskt verkande medel

laktitol

laktulos

macrogol/elektrolyter

Importal Ex-Lax

oralt pulver

Laktulos ⇌

oral lösning

Duphalac ⇌

oral lösning

Movicol ⇌

pulver till oral lösning

Moxalole ⇌

pulver till oral lösning

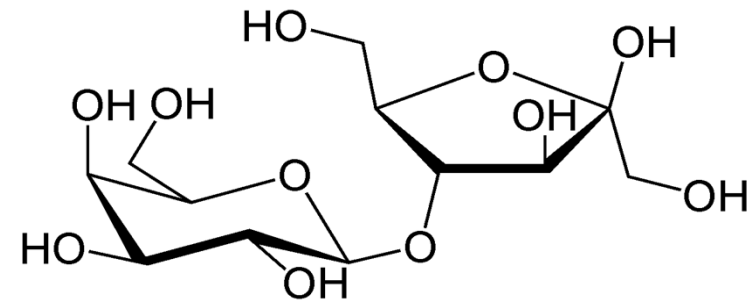
Movicol Junior ⇌

pulver till oral lösning

Recept >50 dospåsar

Från 2 år
Recept

Disackarider

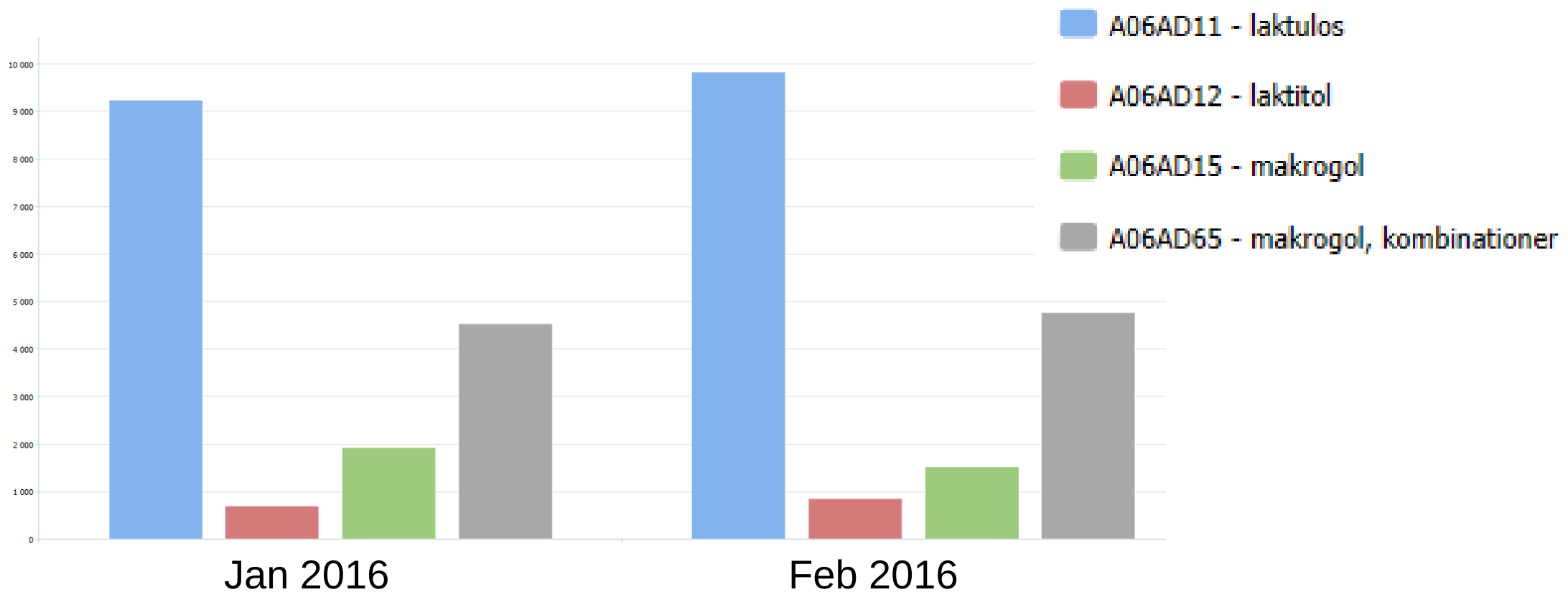

- ❑ **Indikation:** Förstoppning
- ❑ **Biverkningar:** Diareé, flatulens, buksmärta, illamående, kräkningar
- ❑ **Exempel:**
 - Laktitol (galaktos og sorbitol): Importal Ex-Lax®
 - Laktulos (galaktos og fruktos): Duphalac®, Laktulos®,
- ❑ Spjälkas av tarmbakterier i tjocktarmen till organiska syror
 - ❑ Ökar osmotiskt tryck och håller kvar vatten i tarmlumen
 - ❑ Stimulerar tarmperistaltiken
- ❑ Kan ta några dagar till man får önskad konsistens
- ❑ Måste dricka mycket för att få effekt.

Makrogoler (Polyetylenglykol)

- ❑ **Indikation:** Förstoppning
- ❑ **Bivirkningar:** Buksmärta, diareé, flatulens, illamående, kräkningar.
- ❑ **Exempel:**
 - Movicol ®, Movicol Junior® (makrogol, kaliumklorid)
 - Moxalole® (makrogol, kaliumklorid)
- ❑ Är tillsatt elektrolyter som förebygger förluster av natrium, kalium och vatten och ger en salt smak
- ❑ Ökar osmotiskt tryck och håller kvar vatten i tarmlumen
- ❑ Stimulerar tarmperistaltiken
- ❑ Måste dricka mycket för att få effekt.
- ❑ Bör inte användas längre än två veckor vid förstoppning

Antal DDD förskrivet i Halland

Tarmirriterande medel

Andrahandsval
Tarmirriterande medel

natriumpikosulfat

bisakodyl

Cilaxoral

orala droppar

Dulcolax

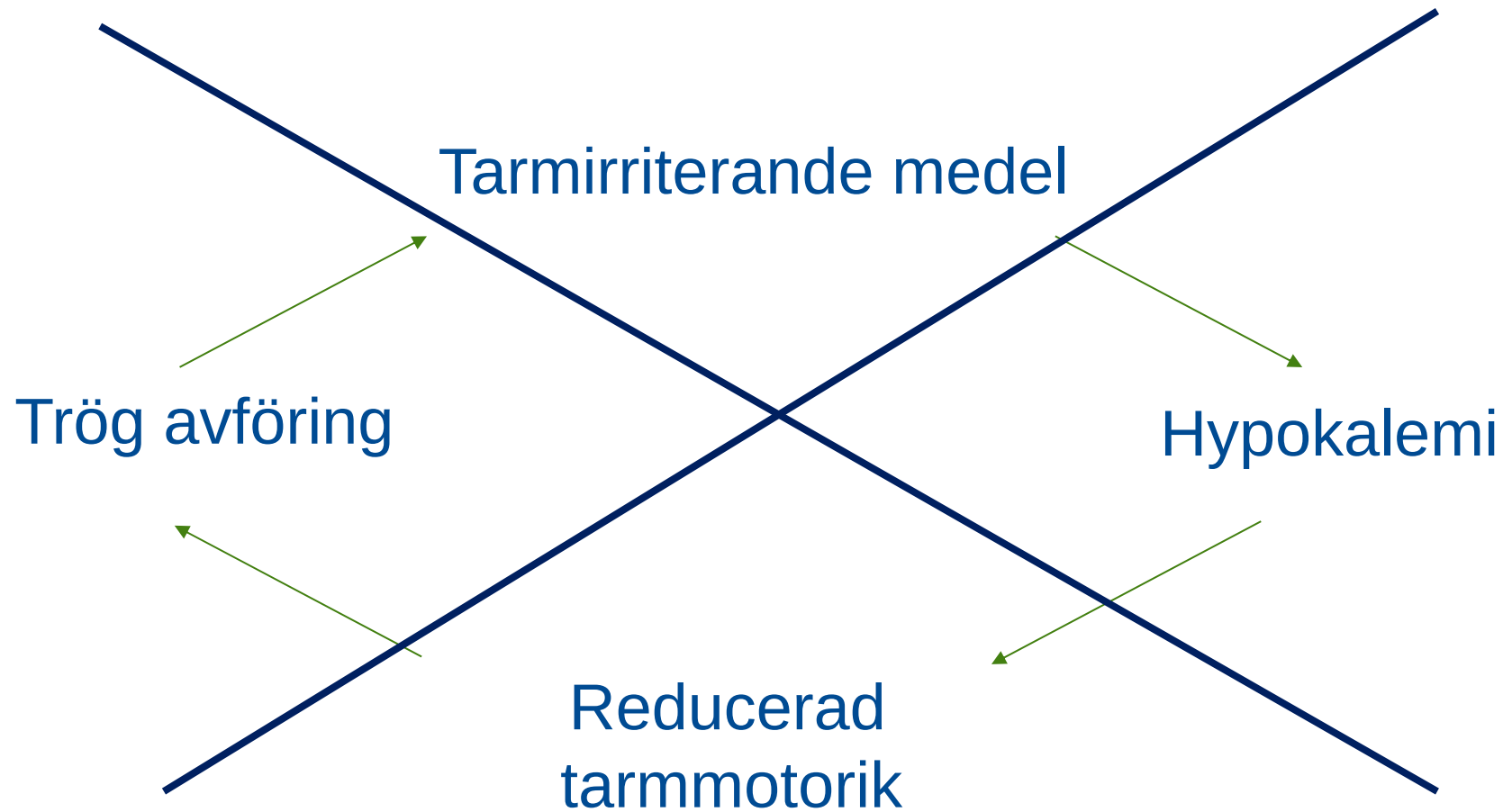
suppositorium

Ej förmån; Recept >6 sup. - då
begränsad förmån

- ☐ **Biverkningar:** magknip(vanligt), exantem(sällsynt)
- ☐ Stimulerar nerver i tarmen
- ☐ Hämmar resorption av vatten
- ☐ Stimulerar defekation

Tarmirriterande medel

Den onde sirkelen – en myt!

Klysma

Vid tillfällig eller svår förstoppning

natriumdokusat/sorbitol

natriumlaurylsulfoacetat/
natriumcitrat

Klyx
rektallösning

Microlax
rektallösning

Små förp. - ej förmån

- ☐ **Biverkningar:** magsmärtor, illamående
- ☐ Ökar vatteninnehållet i avföringen
- ☐ Sorbitol har smörjeffekt och glidverkan
- ☐ Effekt fås efter 5-20 minuter

Var rädd om vår miljö!

Du vet säkert att läkemedel ...

hjälp oss att bota, lindra eller förebygga sjukdomar hos människor och djur.

Men vet du att ...

om läkemedlen hamnar i naturen, framförallt i vattendragen, kan det få negativa effekter på ekosystem och djur, kanske också på oss människor.

Läkemedel är kemikalier. Det är därför viktigt att överblivna läkemedel tas om hand på ett riktigt sätt.

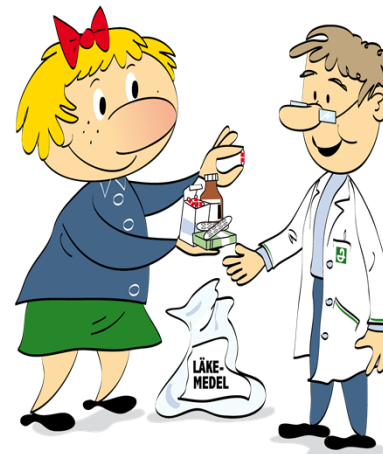
Lämna in överblivna läkemedel till apoteket!

Varje år lämnas runt 1 000 ton läkemedel in till apoteken i Sverige, för att brännas på ett miljösäkert sätt.

Betydligt fler hamnar i våra vanliga hushållssopor eller spolas ner. Det gör väl inte Du?

Får du medicin över, så lämna in den till apoteket. På apoteken finns särskilda påsar, som du helst ska använda. Påsarna får du gratis!

Begär startförpackning av din läkare när du får ny medicin! Det blir billigare för dig och bättre för miljön.

Kommande utbildning

Psykosocial ohälsa i skolåldern

Psykosocial ohälsa i skolåldern, drabbar många barn- och ungdomar med deras familjer. Vi möter barn med huvudvärk, stressade ungdomar, magont, sömnstörning och även s k "hemmasittare" – barn och ungdomar som vägrar skola och exempelvis sitter hemma vid datorn. Nedstämdhet är något vi ofta ser.

Program

Fokus på ungdomars hälsa. Varför ungdomsmedicin? Vad händer i hjärnan under ungdomsåren? Hur påverkar det ungdomars bio-psykosociala utveckling?

HEADS: ungdomsmedicinarens allverktyg. Mycket kort om avvikande utveckling. Att finna och använda de ungas styrkor. Kort tid för korta frågor och korta svar.

Föreläsare

Docent Kristina Berg Kelly, Göteborg
Barnhälsovårdsöverläkare Laslo Erdes, Borås

Arrangeras av Barnhälsa i fokus och Läkemedelskommittén Halland

Varberg fredag 20 maj kl 13.00 - 16.00

Samlingssalen/aulan på Varbergs sjukhus